

I. Poesia èpica a Roma

La poesia èpica és un gènere literari en que es presenten uns fets llegendaris que tenen algun enllaç amb la realitat que es situen en un espai i temps concret. El protagonista sol ésser un heroi que realitza gestes prodigioses o actes importants. En el seu origen, la poesia èpica era una forma narrativa oral, però ja Homer (s. VIII a.C.) passà al format escrit aquells versos que es recitaven en veu alta. A Roma, Virgili recull el testimoni del poeta grec, encara que abans Nevi i Enni escriuen poemes èpics basats també en l'origen de Roma.

La èpica és escrita en vers. El ritme escollit per aquest gènere és l'hexàmetre. Aquest tipus de vers presenta el següent esquema:

__ UU / __ UU / __ UU / __ UU / __UU / __ U

És a dir, és un vers de sis peus que alterna els dàctils (__ U U) i espondeus (__ __).

A nivell estilístic, cal destacar l'ús d'un llenguatge formular o l'ús dels epítets, és a dir, l'ús de fórmules que es repeteixen al llarg del poema i que sempre relacionen un personatge amb un adjectiu: *Pius Aeneas, misserrima Dido, infelix Dido*, etc...

Virgili

El poeta més lloat en la poesia èpica llatina fou sense dubte Publi Virgili Maró (s. I a.C.). Visqué en època d'August, fet que va marcar profundament la seva biografia i a la seva obra degut a la relació que tingué amb el poder i amb els cercles artístics de Mecenes. Fou el propi August qui li encarrega la redacció de la seva obra l'**Eneida**.

En aquesta obra cabdal de l'èpica llatina es narra el viatge i l'establiment a Itàlia del troià Enees, per intervenció divina, per preparar la fundació de Roma. És Venus, en efecte, mare d'Enees, qui adverteix al nostre heroi que el seu destí no està en morir defensant les murades de Troia, sinó que ha de fugir per fundar una nova ciutat. L'argument de l'obra enllaça la ciutat, Roma, amb un origen llegendari, per això la gens Iulia, a la que pertanyien tant Juli Cèsar com Octavi August, qui es consideren descendents directes de Iulus, fill d'Enees, necessiten una gran obra per justificar la seva relació amb els orígens divins i la seva prioritat en el govern de la ciutat.

El poema és composta per 12 cants o llibres:

Cant I: es narra l'arribada d'Enees a les costes de Cartago, duits per una tempesta que la deessa Juno provoca.

Cant II i III: Enees conta a Dido, reina de Cartago, la destrucció de Troia i la mort del seu pare, Anquises a Sicília.

Cant IV: Es conta l'amor desgraciat entre Enees i Dido, qui es suïcida quan ell l'abandona.

Cant V: Els jocs a l'aniversari de la mort d'Anquises.

Cant VI: Es narra el descens (catàbasi) d'Enees a l'Hades, on es troba amb l'esperit del seu pare qui li prediu l'esplendorós futur de Roma.

Cant VII: S'explica l'arribada d'Enees a Itàlia i la guerra entre aquest i Turnus, rei aborigen.

Cant VIII-XII: S'expliquen als combats entre troians i itàlics. En el darrer cant Enees mata a Turnus en un combat singular.